

Waarom het verschil tussen stilte en sfeer zo belangrijk is voor de klankband

De plekken in Vlaanderen waar het echt stil is, zijn schaars. Het verschil kennen tussen stilte en sfeer kan je soundtrack maken of breken.

Met de moderne technologie lijkt het concept om elke film op een lineaire manier op te nemen gewoon achterhaald. Het is nu goed mogelijk om scènes en shots meerdere keren in omgekeerde volgorde te filmen en ze nadien te monteren volgens het scenario. Hiervoor moet je als filmmaker echter zorgvuldige afwegingen maken voor continuïteit. Is de verlichting op elkaar afgestemd? Zijn de kleuren correct? Hetzelfde geldt voor geluid. Een basisbegrip van het verschil tussen stilte en sfeer is essentieel om niet alleen continuïteit te garanderen, maar ook een echt gevoel van onderdompeling voor de kijker.

Wat is dan het verschil tussen stilte en sfeer?

Eenvoudig gezegd, het belangrijkste onderscheid dat hier moet worden gemaakt, is dat stilte merkbaar is en sfeer niet. Als je dit in beeldtermen zou uitdrukken, zou stilte een absoluut zwart beeld zijn. Sfeer zou eerder een bijna zwart beeld zijn, maar met artefacten die we niet duidelijk kunnen onderscheiden.

In ons dagelijks leven streven we naar een beetje rust en stilte als we die kunnen krijgen. Is het echter ooit echt stil? Wind die door de bomen ruist, in de verte gerommel van automotoren, het gekwetter van voorbijvliegende vogels. Dit alles, hoewel we het meestal niet opmerken, vormt een geluidsomgeving. Je kan het zien als de lijm die elk ander geluid bij elkaar houdt. Het stelt onze hersenen in staat om een gevoel van context te begrijpen, geluiden te scheiden waarop we ons moeten concentreren van die waar we geen aandacht aan hoeven te besteden.

Omgekeerd is stilte iets waar we veel meer aandacht aan besteden. Het brengt spanning en is zenuwslopend omdat het onnatuurlijk aanvoelt. In film wachten we tot er opnieuw geluid is, en het boeit ons omdat we niet weten wat we na de stilte kunnen verwachten. Net zoals harde geluiden de kijker bang kunnen maken, kan stilte hetzelfde effect hebben. Begrijpen dat we stilte kunnen gebruiken als een stilistisch element dat is ontworpen om emotie te creëren, is belangrijk omdat het de behoefte aan een passende sfeer tijdens andere scènes versterkt.

Sfeer in bewerking

Nu we een goed begrip hebben van de verschillen tussen sfeer en stilte, is het belangrijk om te begrijpen hoe ermee omgaan tijdens het bewerken. Laten we als voorbeeld een volledig stille scène met meerdere camera's tegelijk opnemen. In de postproductie kunnen we waar we maar willen in de shots snijden en plakken, waardoor een vloeiende reeks ontstaat. Omdat er absoluut geen geluid is, hoeven we ons geen zorgen te maken over de relatieve positionering of timing van elke camera-opname.

Laten we nu dezelfde scène nemen, ook met meerdere camera's, maar waarbij elke camera ook geluid opneemt. We zijn nog steeds vrij om de beelden te monteren zoals we willen. Onze audiotracks zullen echter merkbare sprongen in dynamiek en inhoud maken vanwege de positie van elke camera in de scène. De perceptie in ons brein van die sprongen zal de sfeer ongedaan maken. Ons brein zal zich fixeren op elementen die niet moeten worden benadrukt, waardoor de kijker de scene als onnatuurlijk en onaangenaam ervaart.

Geluidsopname op locatie

Hoe kunnen we deze niet-overeenkomende omgeving oplossen? In plaats van te proberen verschillende omgevingsgeluidsbronnen die afkomstig zijn van meerdere locaties naadloos samen te bewerken, moet je de tijd nemen om één lang audiobestand te registreren van de sfeer die gerelateerd is aan de bewuste scène. Door je opnames samen te bewerken en er één doorlopend omgevingsgeluid onder te zetten, kunnen we teruggaan naar het natuurlijke gevoel van een continue reeks. Onwetendheid is tenslotte een zegen.

Nu, dat klinkt misschien allemaal eenvoudig, maar er zijn een paar overwegingen die gemaakt moeten worden. Eerst en vooral continuïteit. Je omgevingsopname is ontworpen om onopgemerkt te blijven en zou niets moeten bevatten dat onze oren waarschijnlijk als ongewoon zullen uitkiezen. Als je een geluidsopname maakt voor een sequentie die zich diep in een bos afspeelt, verwachten de kijkers dat ze bomen horen kraken en vogels fluiten. Als het bos waarin je filmt niet zo ver van een snelweg ligt en de geluiden van het verkeer hoorbaar zijn in je omgevingsgeluidopname, dan gaat de magie gegarandeerd verloren.

Houd tot slot zorgvuldig rekening met de luidheid van uw omgevingsgeluiden. Maak je ze te luid dan zal de kijker zich waarschijnlijk concentreren op de verkeerde elementen. Maak je ze te stil dan riskeren we opnieuw dat de kijker te veel focust op het gebrek aan geluid. Kortom, de sfeer moet hoorbaar maar onmerkbaar zijn. De beste manier om dit te bereiken, is door het continue omgevingsgeluid in evenwicht te brengen met het originele geluid dat door de camera's is vastgelegd. Zo heb je een goed uitgangspunt van waaruit je concrete afwegingen kunt maken. Het komt allemaal neer op het gebruik van je oren.

Hoewel ze vaak in dezelfde categorie worden ondergebracht, zijn stilte en sfeer duidelijk verschillend. Stilte is merkbaar, terwijl sfeer dat niet is. Zorg ervoor dat je op alle filmlocaties continue geluidopnames maakt, zodat je bij het bewerken naadloze audio kunt toevoegen. Plotselinge onderbrekingen tussen omgevingsgeluidsfragmenten kunnen voor de kijker onaangenaam zijn. Let op continuïteit en gebruik je oren om het juiste niveau in te stellen.

Vertaald en bewerkt naar https://www.redsharknews.com/audio/item/5092-why-knowing-the-difference-between-silence-and-ambience-is-so-important-for-audio?utm_medium=email&hsmi=168420094&hsenc=p2ANqtz-8pNFmwsFngO9W75I7vJ5q0Bq19jd_rRVnNAogGDKrUKpS2_6USzVVADe4YA-PxahbT-CRSIMc8ae1b4xDSIVlbnmqDg&utm_content=168420094&utm_source=hs_email